

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης 154/2021
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α
Συνεδρίαση της 18^{ης} Οκτωβρίου 2021

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Αντώνιος Τατσόπουλος, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Ευσταθία Τσαούση, Ιωάννα Λεμπέση, Μουκαζής Νικόλαος, Παρασκευάς Χρυσστομίδης, Φωτεινή Δεδούση, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Αντώνιος Τατσόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμ. πρωτ. 5269/16.06.2021 έγγραφο του Προέδρου της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Ερώτημα: Ερωτάται εάν, υπό το διδόμενο ιστορικό, λαμβάνοντας υπόψη τη διάταξη της παρ. 10 του άρθρου 5 του ν. 2225/1994, είναι επιτρεπτή – εκ μέρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Ε.Α.), κατά την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων της και προς συναγωγή συμπερασμάτων κατόπιν διενέργειας ελέγχων της – η διατήρηση, επισκόπηση και αξιολόγηση αποδεικτικού υλικού, μέρος του οποίου αποτελεί προϊόν άρσης του απορρήτου και/ή ποινικής

δικογραφίας και περιήλθε στη γνώση ή/και κατοχή της Ε.Α., κατά τη διάρκεια των σχετικών ερευνών της.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Α' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

1. Τον Ιούλιο του 2018, μετά από ανώνυμη καταγγελία χρηματισμού πλοηγών σε κεντρικό λιμάνι της χώρας από ναυτιλιακές εταιρείες στα πλαίσια μυστικής οριζόντιας σύμπραξης με σκοπό την παρεμπόδιση ή/ και τη νόθευση του ανταγωνισμού στην παροχή υπηρεσιών ρυμούλκησης, η Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων του Λιμενικού Σώματος διενήργησε σχετικές έρευνες. Στα πλαίσια των ερευνών και για τη διακρίβωση τέλεσης σχετικών σοβαρών ποινικών αδικημάτων, η ως άνω Υπηρεσία ζήτησε από τις αρμόδιες δικαστικές αρχές την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών εμπλεκόμενων στην υπόθεση φυσικών προσώπων, αίτημα που έγινε δεκτό. Τον Σεπτέμβριο του 2019, ακολούθησε αστυνομική επιχείρηση σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, κατά την οποία διενεργήθηκαν έρευνες σε οικίες, γραφεία και οχήματα, συνελέγησαν πειστήρια και πραγματοποιήθηκαν συλλήψεις. Κατόπιν αυτών, σχηματίστηκε ποινική δικογραφία, στην οποία συμπεριλήφθηκε και το κατά τα ανωτέρω συλλεχθέν αποδεικτικό υλικό, ακολούθησε ποινική δίωξη κατά στελεχών και υπαλλήλων των εμπλεκόμενων ναυτιλιακών επιχειρήσεων, αλλά και κατά δημοσίων υπαλλήλων, για σειρά σοβαρών αδικημάτων (συγκρότηση εγκληματικής οργάνωσης, δωροληψία και δωροδοκία δημοσίου υπαλλήλου, παράβαση καθήκοντος, εκβίαση, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, αλλά και το πλημμέλημα του άρθρου 44 παράγραφος 1 του ν. 3959/2011 που αφορά σοβαρά παραπτώματα παραβίασης της νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό). Κατά το χρόνο υποβολής του ερωτήματος, η κύρια ανάκριση φέρεται ως περατωθείσα, ενώ αναμενόταν η εισαγγελική πρόταση και η έκδοση του σχετικού δικαστικού βουλεύματος.

2. Τον Οκτώβριο του 2019, η Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.), λαβούσα γνώση δια του τύπου της ως άνω αστυνομικής επιχείρησης, διέταξε τη διενέργεια έρευνας για τη διαπίστωση παραβάσεων των άρθρων 1, 2 του ν. 3959/2011 ή και των άρθρων 101 και 102 της Σ.Λ.Ε.Ε., ειδικότερα δε, για την,

τυχόν, ύπαρξη και δράση μυστικής οριζόντιας σύμπραξης μεταξύ ανταγωνιστικών επιχειρήσεων (καρτέλ) με αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στην Ελληνική Επικράτεια ή και στην Εσωτερική Αγορά στην αγορά παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων. Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής, υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού (Γ.Δ.Α.) συνέλεξαν έγχαρτο και ηλεκτρονικό υλικό από τους χώρους των ελεγχόμενων επιχειρήσεων. Κατά τη λήψη αντιγράφων του έγχαρτου υλικού η Γ.Δ.Α. ζήτησε και έλαβε τη συναίνεση των ελεγχόμενων. Για τη διατήρηση των συλλεχθέντων ηλεκτρονικών αρχείων τηρήθηκε η διαδικασία της αποσφράγισης του φορητού μέσου στο οποίο είχαν εγγραφεί τα ηλεκτρονικά αρχεία παρουσία εκπροσώπων των ελεγχόμενων επιχειρήσεων. Κατά τη διάρκεια της αποσφράγισης εξετάστηκαν ενστάσεις που υπέβαλαν οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις και εν τέλει εντάχθηκαν στο διοικητικό φάκελο της υπόθεσης τα ψηφιακά αρχεία για τα οποία δεν συνέτρεχε νόμιμος λόγος διαγραφής τους. Στις 03.12.2019 ελεγχόμενη επιχείρηση υπέβαλε ένσταση με την οποία ζήτησε τη μη επεξεργασία και αξιολόγηση έγχαρτου υλικού της που είχε ενταχθεί στο διοικητικό φάκελο με την αιτιολογία ότι σ' αυτό είχαν εγγραφεί «απομαγνητοφωνημένες συνομιλίες, κατόπιν άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών». Η Γ.Δ.Α. διαχώρισε το συγκεκριμένο υλικό του λοιπού φακέλου, το έθεσε σε σφραγισμένο φάκελο αλληλογραφίας, τον οποίο τήρησε μέχρι τις 07.05.2021 σε χρηματοκιβώτιο, οπότε, το παρέδωσε στην ενιστάμενη επιχείρηση, χωρίς να εξετάσει την ένσταση. Στις 11.02.2021, κατά τη διαδικασία αποσφράγισης των ηλεκτρονικών αρχείων ετέρας ελεγχόμενης επιχείρησης, η τελευταία υπέβαλε αίτημα διαγραφής αρχείων με αιτιολογία παρόμοια προς εκείνη που είχε προβληθεί από την επιχείρηση της προηγούμενης παραγράφου. Τα ψηφιακά αυτά αρχεία δεν έχουν ανοιγεί και φέρεται ότι παραμένουν αποθηκευμένα σε σκληρό δίσκο εντός σφραγισμένου φακέλου.

3. Προηγουμένως, στις 22.12.2020 ναυτιλιακή επιχείρηση, ανταγωνίστρια των ελεγχόμενων ναυτιλιακών επιχειρήσεων, κατήγγειλε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού την ανάπτυξη αντανταγωνιστικών πρακτικών εκ μέρους των επιχειρήσεων αυτών στην αγορά παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων στο ίδιο λιμάνι. Στο κείμενο της καταγγελίας εκτίθεται το σχέδιο σύμφωνα με

το οποίο φέρεται ότι δρούσαν οι καταγγελλόμενες επιχειρήσεις. Κατά την καταγγέλουσα, η περιγραφή του σχεδίου βασίστηκε σε αξιοποίηση αποδεικτικών στοιχείων της σχετικής ποινικής δικογραφίας στα οποία απέκτησε πρόσβαση ύστερα από την υποβολή δήλωσής της προς υποστήριξη της κατηγορίας της τέλεσης του αδικήματος της εκβίασης σε βαθμό κακουργήματος (385 Π.Κ.) και του πλημμελήματος του άρθρου 44 παράγραφος 1 του ν. 3959/2011. Όταν η αρμόδια υπηρεσία της Ε.Α.(Γ.Δ.Α.) ζήτησε από την καταγγέλουσα την προσκόμιση αποδεικτικού υλικού προς τεκμηρίωση των όσων περιγράφει, αυτή αρνήθηκε επικαλούμενη κινδύνους ποινικής και αστικής φύσης και, πρωτίστως, το ενδεχόμενο θεμελίωσης λόγου δικαστικής ακύρωσης της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, στην οποία επεσήμανε τη δυνατότητα πρόσβασης στο σχετικό υλικό, με βάση το άρθρο 38 του ν. 3959/2011.

4. Στη συνέχεια, η Γ.Δ.Α. ζήτησε από την αρμόδια Εισαγγελία Πρωτοδικών και την αρμόδια Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας την παροχή στοιχείων της ως άνω ποινικής δικογραφίας επικαλούμενη την υποχρέωση συνδρομής τους στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 38 του ν. 3959/2011. Στις 12.02.2021 η υπόψη Υποδιεύθυνση, ύστερα από έγκριση του εποπτεύοντος Εισαγγελέα Εφετών, διέθεσε στη Γ.Δ.Α. ψηφιακό δίσκο με υλικό που είχε συγκεντρώσει στο πλαίσιο της προανάκρισης που είχε διενεργήσει. Η Γ.Δ.Α. στις 08.04.2021 επέστρεψε το υλικό στην Υποδιεύθυνση διότι, κατόπιν «ακροθιγούς επισκόπησης», πιθανολογήθηκε ότι σε αυτό εμπεριέχονται προϊόντα άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών. Στις 26.02.2021 ο αρμόδιος Αντεισαγγελέας Πρωτοδικών αποδέχθηκε το αίτημα της Γ.Δ.Α. για πρόσβαση στο αποδεικτικό υλικό της ποινικής δικογραφίας. Επισημαίνεται ότι, κατά τον υπόψη χρόνο, η δικογραφία είχε περιέλθει στον υπόψη Δικαστικό Λειτουργό, μετά το πέρας των ανακριτικών πράξεων, για να συντάξει την κατ' άρθρο 308 Κ.Π.Δ. πρόταση προς το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών. Προς τούτο ο Εισαγγελικός Λειτουργός επέτρεψε σε κλιμάκιο υπαλλήλων της Ε.Α. α) την πρόσβαση στο αποδεικτικό υλικό της δικογραφίας και β) τη λήψη αντιγράφων στοιχείων αυτής, συνταγέντος προς τούτο του από 26.02.2021 πρωτοκόλλου παράδοσης/παραλαβής. Η Γ.Δ.Α. στις 19.04.2021 επέστρεψε στην

Εισαγγελία Πρωτοδικών ένα από τα στοιχεία που της χορηγήθηκαν κατά τα ως άνω με αιτιολογία όμοια εκείνης της επιστροφής του ψηφιακού δίσκου προς την ως άνω Υποδιεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων Σωμάτων Ασφαλείας.

5. Κατόπιν όσων προαναφέρθηκαν, η Γ.Δ.Α. προβληματίστηκε – υπό το δοθέν συμπλεκόμενο ιστορικό – εάν, για την εκ μέρους της συναγωγή συμπερασμάτων κατόπιν διενέργειας ερευνών της αρμοδιότητάς της (αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν καταγγελίας), είναι επιτρεπτή η διατήρηση, επισκόπηση και αξιολόγηση αποδεικτικού υλικού, το οποίο αποτελεί συγχρόνως προϊόν επιτραπείσης (σε άλλη αρχή) άρσης απορρήτου ή/και συμπεριλαμβάνεται στη συναφή ποινική δικογραφία, υλικό στο οποίο η Επιτροπή Ανταγωνισμού απέκτησε πρόσβαση κατά τα προαναφερθέντα. Εν όψει αυτών, εστιάζοντας, προεχόντως, στη διάταξη του άρθρου 5, παρ. 10 του ν. 2225/1994 το οποίο αφορά στη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών, η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το παρόν ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

A. Ο Ανταγωνισμός

Ενωσιακό δίκαιο

6. Τα άρθρα 101, 102 και 103 (πρώην 81, 82 και 83 άρθρα της Σ.Ε.Κ.) της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) προβλέπουν τα εξής:

Άρθρο 101

«1. Είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά και απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, ... που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της εσωτερικής αγοράς,»

Άρθρο 102

«Είναι ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά και απαγορεύεται, κατά το μέτρο που δύνανται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η καταχρηστική

εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης τους εντός της εσωτερικής αγοράς ή σημαντικού τμήματός της. ...».

Άρθρο 103

«1. Οι αναγκαίοι κανονισμοί ή οδηγίες για την εφαρμογή των αρχών που αναφέρονται στα άρθρα 101 και 102 θεσπίζονται από το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

2. Οι προβλεπόμενες στην παράγραφο 1 διατάξεις έχουν ως σκοπό ιδίως:

α) να εξασφαλίσουν την τήρηση των απαγορεύσεων του άρθρου 101, παράγραφος 1, και του άρθρου 102 με την πρόβλεψη προστίμων και χρηματικών ποινών, β) ..., γ) ... , δ) ... , ε) ... ».

7. Το άρθρο 22, παρ. 1 και 2 του Κανονισμού 1/2003 του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2002 «για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης» (L.1/4.1.2003), όπως ισχύει, ορίζει ότι:

«1. Η αρχή ανταγωνισμού ενός κράτους μέλους δύναται να λάβει στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους παν μέτρο ελέγχου ή άλλο μέτρο εξακρίβωσης περιστατικών κατ' εφαρμογή της εθνικής της νομοθεσίας επ' ονόματι και για λογαριασμό της αρχής ανταγωνισμού ενός άλλου κράτους, προκειμένου να εξακριβωθεί κατά πόσον υφίσταται παράβαση του άρθρου 81 ή του άρθρου 82 της συνθήκης. Οι συλλεγόμενες πληροφορίες ανταλλάσσονται και χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 12.

2. Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής, οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών διενεργούν τους ελέγχους που η Επιτροπή κρίνει σκόπιμους σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 4. Οι υπάλληλοι των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών στις οποίες έχει ανατεθεί η διενέργεια των ελέγχων, καθώς και εκείνοι που έχουν εξουσιοδοτηθεί ή διορισθεί από αυτές ασκούν τις εξουσίες τους σύμφωνα με την εθνική τους νομοθεσία. ...».

8. Στα άρθρα 1 παρ.1 και 2, 8 εδάφιο δ', 24, 32 και 34 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11^{ης} Δεκεμβρίου 2018 «για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και

για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς» (L 11/14.01.2019), ορίζεται ότι:

Άρθρο 1

«1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ορισμένους κανόνες με στόχο να διασφαλιστεί ότι οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού διαθέτουν τις αναγκαίες ... εξουσίες επιβολής της νομοθεσίας και προστίμων για την αποτελεσματική εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, ώστε να μην υφίστανται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και να μην περιέρχονται οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές σε μειονεκτική θέση ως αποτέλεσμα εθνικών διατάξεων και μέτρων που εμποδίζουν τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού να επιβάλλουν αποτελεσματικά την εφαρμογή των κανόνων.

2. Η παρούσα οδηγία καλύπτει την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ και την παράλληλη εφαρμογή των διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού στην ίδια υπόθεση. ...

3. ...».

Άρθρο 8

« Οι ΕΑΑ έχουν επίσης την εξουσία να απαιτούν από οποιοδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο να παρέχει πληροφορίες ενδεχομένως χρήσιμες για την εφαρμογή των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ εντός δεδομένης προθεσμίας.».

Άρθρο 24

«1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού διενεργούν έλεγχο ... για λογαριασμό άλλων εθνικών αρχών ανταγωνισμού σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, επιτρέπεται στους υπαλλήλους και στα λοιπά συνοδεύοντα άτομα που έχουν εξουσιοδοτηθεί ή ορισθεί από την αιτούσα εθνική αρχή ανταγωνισμού να παρίστανται και να συντρέχουν ενεργά την εθνική αρχή ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, υπό την εποπτεία των υπαλλήλων της εθνικής αρχής ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση, στον έλεγχο ή τη συνέντευξη, όταν η εθνική αρχή ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση ασκεί τις εξουσίες των άρθρων 6, 7 και 9 της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εθνικές διοικητικές αρχές ανταγωνισμού έχουν το δικαίωμα στην επικράτειά τους να ασκούν τις εξουσίες των άρθρων 6 έως 9 της παρούσας οδηγίας, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους, εξ

ονόματος και για λογαριασμό άλλων εθνικών αρχών ανταγωνισμού, προκειμένου να διαπιστώσουν κατά πόσον επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων δεν συμμορφώνονται με τα ερευνητικά μέτρα και τις αποφάσεις της αιτούσας εθνικής αρχής ανταγωνισμού, όπως αναφέρεται στα άρθρα 6 και 8 έως 12 της παρούσας οδηγίας. Η αιτούσα εθνική αρχή ανταγωνισμού και η εθνική αρχή ανταγωνισμού στην οποία υποβάλλεται η αίτηση έχουν την εξουσία να ανταλλάσσουν και να χρησιμοποιούν πληροφορίες ως αποδεικτικά στοιχεία για τον σκοπό αυτό, με την επιφύλαξη των εγγυήσεων του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003.»,

Άρθρο 32

« Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα είδη αποδεικτικών στοιχείων που γίνονται δεκτά ως τέτοια ενώπιον της εθνικής αρχής ανταγωνισμού περιλαμβάνουν έγγραφα, προφορικές δηλώσεις, ηλεκτρονικά μηνύματα, καταγραφές και κάθε άλλο αντικείμενο το οποίο περιέχει πληροφορίες, ανεξαρτήτως της μορφής του και του μέσου επί του οποίου είναι αποθηκευμένες οι πληροφορίες.».,

Άρθρο 34

«1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία έως τις 4 Φεβρουαρίου 2021. ...».

Εθνικό δίκαιο

9. Στα άρθρα 1 παρ. 1, 2 παρ. 1, 14, 25 παρ. 1, 2 και 8, 25α, 36 παρ. 1, 4 και 5, 38 παρ. 1 και 2, 39 παρ. 1 και 2, 43 και 44 του ν. 3959/2011 «Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού» (Α' 93) ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

«1.... απαγορεύονται όλες οι συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων ..., οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στην Ελληνική Επικράτεια,».

Άρθρο 2

« 1. Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις της δεσπόζουσας θέσης στο σύνολο ή μέρος της αγοράς της Ελληνικής Επικράτειας.».

Άρθρο 14

«1. Με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων άλλων αρχών που ορίζονται με σχετική διάταξη νόμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αρμόδια για την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Ιδίως, η Επιτροπή Ανταγωνισμού: α) Διαπιστώνει αν υφίσταται παράβαση των άρθρων 1 και 2 και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λαμβάνει τις αποφάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 25. ... δ) ... επιβάλλει τα πρόστιμα και τις άλλες κυρώσεις, όπως ορίζεται στις ειδικότερες διατάξεις ε) ...στ) ...ζ) ...:αα), ... ββ)... . η) Συλλέγει, επεξεργάζεται και αξιολογεί, τηρώντας το καθήκον της εχεμύθειας, τα αναγκαία για την εκπλήρωση της αποστολής της στοιχεία και πληροφορίες, σύμφωνα με τα άρθρα 38 και 39.θ) ... ι) ...ια) ...ιβ) ...ιγ) ...ιδ) Εκδίδει με απόφαση της Ολομέλειας: ...ιε) ιστ) Με την επιφύλαξη της περίπτωσης ια` της παραγράφου 1 του άρθρου 19, αποφασίζει για τη διενέργεια αυτεπάγγελτων ερευνών από τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού. ιζ) ... ιη) ...

3. Όλες οι δημόσιες υπηρεσίες ... υποχρεούνται να υποβοηθούν το έργο της Επιτροπής Ανταγωνισμού, ύστερα από σχετική έγγραφη αίτηση του Προέδρου της, παρέχοντας ιδίως τη συνδρομή τους στο πλαίσιο της διεξαγωγής των ερευνών κατά το άρθρο 39 με τη συλλογή και παροχή πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με: α) ... β) ... γ) ... δ) ... ».

Άρθρο 25

« 1. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αν, ύστερα από σχετική έρευνα που διεξάγεται είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν καταγγελίας ή αίτησης του Υπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 1, 2 και 11 ή των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με απόφαση της, διαζευκτικά ή σωρευτικά, μπορεί:α) ... β) ... γ) ... δ) να επιβάλει πρόστιμο κατά την παράγραφο 2α στις επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων που υπέπεσαν στην παράβαση

2. α) Το πρόστιμο που ... επιβάλλεται κατά την περίπτωση δ`, ... της παραγράφου 1 μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης της χρήσης κατά την οποία έπαυσε η παράβαση ή, αν αυτή συνεχίζεται μέχρι την έκδοση της απόφασης,

της προηγούμενης της έκδοσης της απόφασης χρήσης. Σε περίπτωση ομίλου εταιρειών, για τον υπολογισμό του προστίμου, λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών του ομίλου. Για τον καθορισμό του ύψους του προστίμου λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα, η διάρκεια, η γεωγραφική έκταση της παράβασης, η διάρκεια και το είδος της συμμετοχής στην παράβαση της συγκεκριμένης επιχείρησης, καθώς και το οικονομικό όφελος που αποκόμισε. Εφόσον είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ύψος του οικονομικού οφέλους της επιχείρησης από την παράβαση, το ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό, ακόμα και αν υπερβαίνει το ποσοστό που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας. β) ... γ) ... 3. ... 4... 5. ... 6. 7.

8. Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού που λαμβάνεται σε Ολομέλεια, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις απαλλαγής ή μείωσης των προστίμων που επιβάλλονται σε βάρος επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων που συμβάλλουν στη διερεύνηση οριζόντιων συμπράξεων του άρθρου 1 ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρόγραμμα επιείκειας). Σε περίπτωση υπαγωγής επιχείρησης ή φυσικού προσώπου στο πρόγραμμα επιείκειας, εφαρμόζονται αντίστοιχα οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 44.».

Άρθρο 25α

« Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία λαμβάνεται σε Ολομέλεια, μπορεί να θεσπιστεί διαδικασία διευθέτησης διαφορών για τις επιχειρήσεις που παραδέχονται τη συμμετοχή στην αποδιδόμενη σε αυτούς οριζόντια σύμπραξη κατά παράβαση του άρθρου 1 του παρόντος νόμου ή/και του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζονται ιδίως τα εξής θέματα: α) ... β) γ) ... δ) ... ε) ... στ) ... ζ) ... η) ... Σε περίπτωση διευθέτησης της διαφοράς, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση κατ' απλοποιημένη διαδικασία, στην οποία, μεταξύ άλλων, βεβαιώνεται η τέλεση της αποδιδόμενης παράβασης, καθώς και το γεγονός της διευθέτησης της διαφοράς, και επιβάλλονται οι ανάλογες κυρώσεις.».

Άρθρο 36

« 1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα να καταγγέλλει ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία ενεργεί ως δημόσια αρχή εφαρμογής

του παρόντος νόμου, παραβάσεις των άρθρων 1 και 2, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 2.. .3..

4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού αξιολογεί αν τα στοιχεία και οι ισχυρισμοί που τίθενται υπόψη της από τον καταγγέλλοντα συνιστούν ενδείξεις παράβασης των άρθρων 1 και 2, καθώς και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν από την αξιολόγηση αυτή δεν προκύπτουν ενδείξεις παράβασης των εν λόγω άρθρων, η καταγγελία λογίζεται ως προφανώς αβάσιμη σύμφωνα με το άρθρο 37.

5. Οι καταγγελίες αξιολογούνται και κατατάσσονται το συντομότερο δυνατό ... και εξετάζονται από την Επιτροπή κατά τη διαδικασία του άρθρου 15 ή του άρθρου 37.».

Άρθρο 38

« 1. Όταν είναι αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού, που ορίζονται στον παρόντα νόμο, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ή ο εξουσιοδοτημένος από αυτόν Αντιπρόεδρος, Γενικός Διευθυντής, Διευθυντής ή υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, μπορεί να ζητά με έγγραφο πληροφορίες από ... δημόσιες ... αρχές. Στο έγγραφο αναφέρονται οι διατάξεις του νόμου, οι οποίες θεμελιώνουν το αίτημα, ο σκοπός της αίτησης, η προθεσμία που τάσσεται για την παροχή των πληροφοριών, η οποία δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των πέντε ημερών για τις πληροφορίες που αφορούν υποθέσεις ασφαλιστικών μέτρων ή αποφάσεις βάσει της παραγράφου 3 του άρθρου 9 ή υποθέσεις συγκεντρώσεων και των δέκα ημερών για τις λοιπές περιπτώσεις, καθώς και οι κυρώσεις, οι οποίες προβλέπονται σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την υποχρέωση παροχής πληροφοριών. Εκείνοι, στους οποίους απευθύνεται το έγγραφο υποχρεούνται σε άμεση, πλήρη και ακριβή παροχή των πληροφοριών που ζητούνται. Όταν οι πληροφορίες ζητούνται από επιχειρήσεις ή ενώσεις επιχειρήσεων, υποχρεούνται σε παροχή των πληροφοριών τα υπεύθυνα πρόσωπα της παραγράφου 2 του άρθρου 25 και οι αρμόδιοι υπάλληλοι των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων.

2. Με την επιφύλαξη ειδικών νόμων που καθιερώνουν υποχρέωση εχεμύθειας, όλες οι δημόσιες αρχές και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου υπέχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες και να συνδράμουν την Επιτροπή

Ανταγωνισμού και τους εντεταλμένους υπαλλήλους της κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.».

Άρθρο 39

« 1. Για τη διαπίστωση των παραβάσεων των άρθρων 1, 2 ... καθώς και για τη διαπίστωση παραβάσεων των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εντεταλμένοι υπάλληλοι της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού ασκούν εξουσίες φορολογικού ελεγκτή και έχουν την αρμοδιότητα ιδίως:

α) να ελέγχουν κάθε είδους και κατηγορίας βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα των επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, καθώς και την ηλεκτρονική εμπορική αλληλογραφία των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσης τους, και οπουδήποτε και εάν αυτά φυλάσσονται και να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματα τους.

β) να προβαίνουν σε κατασχέσεις βιβλίων, εγγράφων και άλλων στοιχείων, καθώς και ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων, τα οποία αποτελούν επαγγελματικές πληροφορίες.

γ) να ελέγχουν και να συλλέγουν πληροφορίες και δεδομένα κινητών τερματικών, φορητών συσκευών, καθώς και των εξυπηρετητών τους σε συνεργασία με τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές, που βρίσκονται μέσα ή έξω από τις κτιριακές εγκαταστάσεις των ελεγχόμενων επιχειρήσεων ή ενώσεων αυτών.

δ) να ενεργούν έρευνες στα γραφεία και τους λοιπούς χώρους και τα μεταφορικά μέσα των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων.

ε) να σφραγίζουν οποιοδήποτε επαγγελματικό χώρο. βιβλία ή έγγραφα, κατά την περίοδο που διενεργείται ο έλεγχος και στο μέτρο των αναγκών αυτού.

στ) να ενεργούν έρευνες στις κατοικίες των επιχειρηματιών, διοικητών, διευθυνόντων συμβούλων, διαχειριστών και γενικά εντεταλμένων τη διοίκηση ή διαχείριση προσώπων, καθώς και του προσωπικού των επιχειρήσεων ή ενώσεων επιχειρήσεων, εφόσον υπάρχουν εύλογες υπόνοιες, ότι φυλάσσονται εκεί βιβλία ή άλλα έγγραφα που συνδέονται με την επιχείρηση και το αντικείμενο του ελέγχου.

ζ) να λαμβάνουν, κατά την κρίση τους, ένορκες ή ανωμοτί καταθέσεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 212 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και να ζητούν από κάθε αντιπρόσωπο ή μέλος του προσωπικού της επιχείρησης ή ένωσης επιχειρήσεων, επεξηγήσεις για τα γεγονότα ή τα έγγραφα που σχετίζονται με το αντικείμενο και το σκοπό του ελέγχου και να καταγράφουν τις σχετικές απαντήσεις. Η διαδικασία συλλογής, φύλαξης και επεξεργασίας ηλεκτρονικών αρχείων και αλληλογραφίας, που συλλέγονται για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, καθορίζεται με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Κατά την άσκηση των εξουσιών τους, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α` μέχρι ζ`, οι υπάλληλοι Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού τηρούν τις διατάξεις του άρθρου 9 του Συντάγματος για το άσυλο της κατοικίας.

2. Η σχετική εντολή παρέχεται εγγράφως από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού ή τον εξουσιοδοτημένο από αυτόν Αντιπρόεδρο, Γενικό Διευθυντή ή Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού της Επιτροπής Ανταγωνισμού και περιέχει το αντικείμενο της έρευνας και τις συνέπειες της παρεμπόδισης ή δυσχέρασης αυτής ή άρνησης εμφάνισης των αιτούμενων βιβλίων, στοιχείων και λοιπών εγγράφων ή χορήγησης αντιγράφων ή αποσπασμάτων τους. 3. ... 4. 5. 6. ».

Άρθρο 43

«Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, όταν διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων των άρθρων 1, 2, και 5 μέχρι 10, ή υποχρεώσεων που έχουν επιβληθεί σε επιχειρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 11, προβαίνει σε σχετικές ανακοινώσεις προς την αρμόδια εισαγγελική αρχή, το αργότερο μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την έκδοση της οικείας απόφασης της.»

Άρθρο 44

«1. Όποιος συνάπτει συμφωνία, λαμβάνει απόφαση ή εφαρμόζει εναρμονισμένη πρακτική κατά παράβαση του άρθρου 1 ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.Αν η πράξη του πρώτου εδαφίου αφορά σε επιχειρήσεις που είναι μεταξύ τους πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ. ...

2. Όποιος προβαίνει σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά, κατά παράβαση του άρθρου 2 ή του άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

3α. Εφόσον συντρέχει:

α) υπαγωγή στο πρόγραμμα επιείκειας κατ' εφαρμογή της παραγράφου 8 του άρθρου 25 με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή με επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφληση αυτού, ή

β) υπαγωγή στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών του άρθρου 25α και ολοσχερής εξόφληση του προστίμου, εξαλείφεται το αξιόποινο του αδικήματος του πρώτου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 και των εγκλημάτων που συρρέουν κατ' ιδέαν με αυτό. Με την παροχή διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής του προστίμου, αναστέλλεται η ποινική δίωξη για όσο χρόνο διαρκεί η ρύθμιση και ο οφειλέτης είναι συνεπής με τους όρους της. Κατά το χρονικό διάστημα της αναστολής, αναστέλλεται η παραγραφή των εγκλημάτων χωρίς να ισχύουν οι χρονικοί περιορισμοί του εδαφίου α' της παραγράφου 2 του άρθρου 113 του Ποινικού Κώδικα. Η υπαγωγή στο πρόγραμμα του άρθρου 25 παράγραφος 8, συνεπεία της οποίας επιβλήθηκε μειωμένο πρόστιμο, εάν αυτό δεν εξοφληθεί ολοσχερώς, συνιστά ελαφρυντική περίπτωση για τις πράξεις των παραγράφων 1 και 2 και επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 του Ποινικού Κώδικα. 3β.

4. Ο υπαίτιος ή οι συμμετοχοί σε πράξη των παραγράφων 1 και 2 μένουν ατιμώρητοι, αν με δική τους θέληση και πριν εξετασθούν οπωσδήποτε για την πράξη τους την αναγγείλουν στον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ή σε οποιαδήποτε άλλη αρμόδια αρχή, προσκομίζοντας συγχρόνως αποδεικτικά στοιχεία. Σε κάθε άλλη περίπτωση, η ουσιώδης συμβολή των πιο πάνω προσώπων στην αποκάλυψη της συμμετοχής στις πράξεις αυτές, με την προσκόμιση στοιχείων στις αρχές, θεωρείται ελαφρυντική περίπτωση κατ' άρθρο 84 Π.Κ. και επιβάλλεται ποινή μειωμένη κατά το άρθρο 83 Π.Κ..

5. Αν η πράξη των παραγράφων 1 και 2 ερευνάται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή οποιαδήποτε άλλη αρμόδια ρυθμιστική αρχή κατ' οποιονδήποτε τρόπο, ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών, μετά την προκαταρκτική εξέταση, αναβάλλει με πράξη του κάθε περαιτέρω ενέργεια

μέχρι την έκδοση απόφασης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέως Εφετών. Σε αυτήν την περίπτωση δεν ισχύει ο χρονικός περιορισμός της αναστολής του άρθρου 113 παρ. 3 εδάφιο α` Π.Κ.».

B. Η διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας.

10. Το άρθρο 19 του Συντάγματος προβλέπει ότι:

«1. Το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο είναι απόλυτα απαραβίαστο. Νόμος ορίζει τις εγγυήσεις υπό τις οποίες η δικαστική αρχή δεν δεσμεύεται από το απόρρητο για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων.

2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες ανεξάρτητης αρχής που διασφαλίζει το απόρρητο της παραγράφου 1.

3. Απαγορεύεται η χρήση αποδεικτικών μέσων που έχουν αποκτηθεί κατά παράβαση του άρθρου αυτού και των άρθρων 9 και 9Α».

11. Τα άρθρα 4 παρ. 1,2,3,4 και 5 και 5 παρ. 1,2,5,9 και 10 του ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας και ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις» (Α' 121) προβλέπουν ότι:

Άρθρο 4

«1. Η άρση του απορρήτου είναι επιτρεπτή για τη διακρίβωση των κακουργημάτων που προβλέπονται από: α) τα άρθρα 134, 135 παράγραφοι 1, 2, ... του Ποινικού Κώδικα, β) τα άρθρα ... του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, γ) το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2168/1993, δ) τα άρθρα 20, 22 και 23 του Ν. 4139/2013, ε) το άρθρο 157 παρ. 1γ του Ν. 2960/2001, στ) το άρθρο 3 περίπτωση ιε` του Ν. 3691/2008, σε συνδυασμό με το άρθρο δεύτερο του Ν. 2656/1998, ζ) το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν. 2803/2000, η) το άρθρο 45 παρ. 1 περιπτώσεις α`, β` και γ` του Ν. 3691/2008, θ) το άρθρο 28 του Ν. 1650/1986. Επίσης, επιτρέπεται η άρση του απορρήτου για τη διακρίβωση των

προπαρασκευαστικών πράξεων για το έγκλημα της παραχάραξης νομίσματος κατά το άρθρο 211 του Ποινικού Κώδικα, καθώς επίσης και για τα εγκλήματα... του Ποινικού Κώδικα. Επιπλέον, η άρση του απορρήτου είναι επιτρεπτή για τη διακρίβωση των εγκλημάτων που προβλέπονται από το άρθρο 11 του Ν. 3917/2011, το άρθρο 15 του Ν. 3471/2006 και το άρθρο 10 του Ν. 3115/2003.1α. Η άρση του απορρήτου είναι επίσης επιτρεπτή για τη διακρίβωση παραβάσεων των άρθρων 3 έως 7, 29 και 30 του ν. 3340/2005 (ΦΕΚ 112 Α').1β. Επιτρέπεται, επίσης, η άρση του απορρήτου για τη διακρίβωση των κακουργημάτων που προβλέπονται από το ν. 3028/2002 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153 Α'), όπως ο νόμος αυτός εκάστοτε ισχύει.1γ. Η άρση του απορρήτου είναι επίσης επιτρεπτή για τη διακρίβωση παραβάσεων του άρθρου 93α του ν. 4099/2012. (Α` 250).δ. Επιτρέπεται, επίσης, η άρση του απορρήτου για τη διακρίβωση της προσβολής που τελείται στο διαδίκτυο σε βαθμό κακουργήματος δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων που προβλέπονται στο ν. 2121/1993 (Α 25).

2. Η άρση στις περιπτώσεις αυτές είναι επιτρεπτή μόνο αν αιτιολογημένα το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο διαπιστώσει ότι η διερεύνηση της υπόθεσης είναι αδύνατη ή ουσιωδώς δυσχερής χωρίς αυτήν.

3. Η άρση στρέφεται μόνο κατά συγκεκριμένου προσώπου ή προσώπων που έχουν σχέση με την υπόθεση που ερευνάται ή για τα οποία, βάσει συγκεκριμένων περιστατικών, προκύπτει ότι λαμβάνουν ή μεταφέρουν συγκεκριμένα μηνύματα που αφορούν ή προέρχονται από τον κατηγορούμενο ή χρησιμοποιούνται ως σύνδεσμοί του.

4. Η άρση του απορρήτου στις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου επιβάλλεται με διάταξη του Συμβουλίου Εφετών ή Πλημμελειοδικών στην καθ' ύλη και κατά τόπο αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η διακρίβωση του συγκεκριμένου εγκλήματος με το οποίο σχετίζεται η άρση.

5. Την αίτηση για την άρση υποβάλλει στο Συμβούλιο ο καθ' ύλην και κατά τόπο αρμόδιος εισαγγελέας, ο οποίος εποπτεύει ή ενεργεί προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση και ο ανακριτής, ο οποίος ενεργεί τακτική ανάκριση για τα πιο πάνω εγκλήματα. Το Συμβούλιο αποφασίζει μέσα σε είκοσι τέσσερις

(24) ώρες για την άρση ή όχι του απορρήτου, με διάταξή του, στην οποία περιέχονται τα κατά την παρ. 2 του άρθρου 5 στοιχεία. Στις περιπτώσεις των παραγράφων 1α και 1γ την άρση μπορεί να ζητήσει και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, με απόφαση της Εκτελεστικής της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται στον αρμόδιο Εισαγγελέα Εφετών ή τον ανακριτή, οι οποίοι την υποβάλλουν στο Συμβούλιο Εφετών. 6. 7.».

Άρθρο 5

« 1. Η διάταξη που επιβάλλει την άρση του απορρήτου για λόγους εθνικής ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος νόμου περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία: α) το όργανο που διατάσσει την άρση, β) τη δημόσια αρχή ή τον εισαγγελέα ή τον ανακριτή που ζητούν την επιβολή της άρσης, γ) το σκοπό της επιβολής της άρσης, δ) τα μέσα ανταπόκρισης ή επικοινωνίας στα οποία επιβάλλεται η άρση, ε) την εδαφική έκταση εφαρμογής και τη χρονική διάρκεια της άρσης, στ) την ημερομηνία έκδοσης της διάταξης.

2. Η διάταξη που επιβάλλει την άρση του απορρήτου για διακρίβωση εγκλημάτων, σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος νόμου, περιλαμβάνει, εκτός των στοιχείων της προηγούμενης παραγράφου, και τα εξής: α) το όνομα του προσώπου ή των προσώπων κατά των οποίων λαμβάνεται το μέτρο της άρσης και τη διεύθυνση διαμονής τους, εφόσον είναι γνωστή, β) την αιτιολογία επιβολής της άρσης. 3. ...4. 5. 6. 7. 8. 9.

10. Το περιεχόμενο της ανταπόκρισης ή επικοινωνίας, το οποίο έγινε γνωστό λόγω της άρσης του απορρήτου, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με αυτή στοιχείο απαγορεύεται, με ποινή ακυρότητας, να χρησιμοποιηθεί και να ληφθεί υπόψη ως άμεση ή έμμεση απόδειξη σε άλλη ποινική, πολιτική, διοικητική και πειθαρχική δίκη και διοικητική διαδικασία για σκοπό διαφορετικό από εκείνον που είχε καθορισθεί με τη διάταξη. Κατ' εξαίρεση η αρχή που εξέδωσε τη διάταξη μπορεί, κατά την αιτιολογημένη κρίση της, να επιτρέψει με νεότερη διάταξή της να χρησιμοποιηθούν και να ληφθούν υπόψη τα παραπάνω στοιχεία, αν χρησιμεύουν για τη διακρίβωση άλλου ιδιαίτερος σοβαρού εγκλήματος από αυτά που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου, καθώς και για υπεράσπιση κατηγορουμένου σε ποινική δίκη για πλημμέλημα ή κακούργημα. 11. 12.».

Γ. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων

12. Το άρθρο 9Α του Συντάγματος προβλέπει ότι:

«Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως νόμος ορίζει.»

13. Τα άρθρα 2, 3, 4, 5 και 22 του ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» προβλέπουν ότι:

Άρθρο 2

«Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στην, εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης από: α) δημόσιου φορείς ... β) ...».

Άρθρο 3

«Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στους δημόσιου φορείς. ...».

Άρθρο 4

«Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται: α) «δημόσιος φορέας»: οι δημόσιες αρχές, οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ... β) ..., γ) ...».

Άρθρο 5

« Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας.».

Άρθρο 22

«1. 2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ από δημόσιους φορείς επιτρέπεται, εφόσον είναι: α) απολύτως απαραίτητοι για λόγους ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος. β) γ)

3. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων, λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα και ειδικά μέτρα για τη διαφύλαξη των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση της τεχνολογίας, το κόστος εφαρμογής και τη φύση, την έκταση, το πλαίσιο και τους σκοπούς της επεξεργασίας, καθώς και τους κινδύνους που θέτει, ανάλογα με τη σοβαρότητά τους στα δικαιώματα και στις ελευθερίες των φυσικών προσώπων η επεξεργασία αυτή στα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνονται ιδίως: α) ... β) ...ι) ο ορισμός ΥΠΔ (υπεύθυνου προστασίας δεδομένων).».

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που υπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη μας από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

14. Η ευθύτης στον ανταγωνισμό αποτελεί πρωτεύοντα στόχο του ενωσιακού δικαίου (προοίμιο Ενοποιημένης Απόδοσης ΣΛΕΕ). Στα πλαίσια επίτευξης του στόχου της ενιαίας αγοράς απαγορεύονται στις επιχειρήσεις συμπεριφορές και πρακτικές νόθευσης του ανταγωνισμού και κατάχρησης δεσπόζουσας θέσης, με την απειλή επιβολής κυρώσεων, οι σχετικές δε διατάξεις των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ

(πρώην 81 και 82 ΣΕΚ) είναι διατάξεις αναγκαστικού δικαίου (αιτ. σκ. 1 Οδ. 2019/1). Για τις ανάγκες ελέγχου της τήρησης των κανόνων ανταγωνισμού και επιβολής επίκαιρων, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων (προστίμων και χρηματικών ποινών) σε βάρος των παραβατών (103, παρ.1, περ. α' ΣΛΕΕ), η Επιτροπή και οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού αποτελούν ένα ενιαίο Δίκτυο, με διευρυμένες αρμοδιότητες και εξουσίες διενέργειας ελέγχων (αιτ. σκ. 2 Οδ. 2019/1). Οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού, καθώς και τα δικαστήρια των κρατών μελών εφαρμόζουν ευθέως τα άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ και οφείλουν να συνεργάζονται με την Επιτροπή και τις αρχές ανταγωνισμού και τα δικαστήρια των λοιπών κρατών μελών (βλ. και Καν. 1/2003, καθώς και κατευθυντήριες οδηγίες Επιτροπής στην Ανακοίνωσή της (2004/C101/04) σχετικά με την συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των δικαστηρίων των κρατών μελών της ΕΕ κατά την εφαρμογή των άρθρων 81 και 82 ΕΚ. Ο Κανονισμός 1/2003 (L.1/1), όπως ισχύει, για την εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού των άρθρων 81 και 82 ΣΕΚ (ήδη 101 και 102 ΣΛΕΕ), καθώς και η Οδηγία 1/2019, για την παροχή αρμοδιοτήτων στις αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ώστε να επιβάλλουν αποτελεσματικότερα τους κανόνες και για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς» (L. 11/3), ο χρόνος για την ενσωμάτωση της οποίας έχει παρέλθει από 04.02.2021, αποσκοπούν στην ευρύτερη δυνατή εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών και πρακτικών προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιόμορφη εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου στα θέματα ανταγωνισμού. Με βάση τις διατάξεις του Κανονισμού, αλλά και της Οδηγίας, την αποτελεσματική εφαρμογή της οποίας τα κράτη μέλη, ακόμη και εάν δε την έχουν ενσωματώσει εμπρόθεσμα, υποχρεούνται να μην την υπονομεύουν, αλλά να ενεργούν υπό το πνεύμα αυτής (ΔΕΚ της 14^{ης} Ιουλίου 1994 επί της υπόθεσης C - 91/92), είναι σαφές ότι ο ενωσιακός νομοθέτης παρέχει, τόσο στην Επιτροπή, όσο και στις εθνικές αρχές ανταγωνισμού, αλλά και στα εθνικά δικαστήρια τη δυνατότητα, αλλά και επιβάλλει την υποχρέωση διενέργειας αυστηρών και εξονυχιστικών ελέγχων για τη διαπίστωση τυχόν παραβάσεων των κανόνων του ανταγωνισμού. Στα πλαίσια αυτά, ο έλεγχος επεκτείνεται σε κάθε χώρο δυνητικού

εντοπισμού στοιχείων και σε κάθε είδος δυνητικού πειστηρίου παράβασης, υπό τις κατά περίπτωση απαιτούμενες δικαστικές εγγυήσεις και με την επιφύλαξη τήρησης των αρχών και δικαιωμάτων του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ένωσης (ΧΘΔΕΕ), συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης του δικαιώματος ακρόασης και υπεράσπισης των εμπλεκομένων, αλλά και της πρόσβασης σε δικαστήριο (προκειμένης εφαρμογής ΧΘΔΕΕ, δικαίωμα χρηστής διοίκησης του άρθρου 41, δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου του άρθρου 47, τεκμήριο αθωότητας και δικαιώματα της υπεράσπισης του άρθρου 48 και υπό την επιφύλαξη του άρθρου 52 ως προς την εμβέλεια και την ερμηνεία των δικαιωμάτων, ο περιορισμός των οποίων, υπό προϋποθέσεις επιτρέπεται, καθώς και υπό την απαγόρευση κατάχρησης δικαιώματος του άρθρου 54). Όπως ρητά προβλέπεται και στην Οδηγία 2019/1, ο σχετικός έλεγχος για τη διασφάλιση πειστηρίων επιτρέπει στις ελεγκτικές αρχές, κατά τη διάρκεια των ερευνών τους, να αποκτούν και να αξιολογούν ακόμη και στοιχεία αποθηκευμένα σε όλων των ειδών τα ψηφιακά μέσα, εν γένει στοιχεία ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, ακόμη και απομαγνητοφωνήσεις κρυφών καταγραφών (αιτ. σκ. 32 και 73 καθώς και άρθρα 6 έως 12 αι 32 Οδ. 2019/1). Ο ενωσιακός νομοθέτης προκρίνει σε κάθε περίπτωση την επιβολή διοικητικών προστίμων και χρηματικών ποινών, χωρίς να αποκλείει, πάντως, την επιβολή και ποινικών κυρώσεων κατά των παραβατών, με βάση τις εθνικές διατάξεις (βλ. αιτ. σκέψη 29 Καν. 1/2003, αλλά και αιτ. σκ. 40 και 41 Οδ. 2019/1). Δεδομένης, πάντως, της ανάγκης άμεσης διερεύνησης και αποκατάστασης τυχόν διαταραχών στον τομέα του ανταγωνισμού, ο ενωσιακός νομοθέτης προτάσσει, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, ακόμη και την αποχή από την προβλεπόμενη από εθνικές διατάξεις ποινική δίωξη ή την επιεικέστερη ποινική μεταχείριση προσώπων που, αν και παραβάτες/συμμέτοχοι, συνέβαλαν ουσιωδώς στην αποκάλυψη της παράνομης αντανταγωνιστικής συμπεριφοράς (αιτ. σκ. 64 Οδ. 2019/1).

15. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.), η οποία είναι η Εθνική Αρχή Ανταγωνισμού για την οποία γίνεται λόγος στον Κανονισμό (ΕΚ) 1/2003 και στην Οδηγία (ΕΕ) 2019/1, είναι ανεξάρτητη αρχή χωρίς συνταγματική

κατοχύρωση, διαθέτει νομική προσωπικότητα και είναι αρμόδια για την τήρηση των διατάξεων του ν. 3959/2011 και των άρθρων 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Η αποτελεσματική εφαρμογή του ν. 3959/2011 και των υπόψη άρθρων της ΣΛΕΕ είναι αναγκαία προκειμένου να εξασφαλιστούν περισσότερο ανοικτές και δίκαιες ανταγωνιστικές αγορές στην Ελληνική Επικράτεια και στην Ευρωπαϊκή Ένωση ώστε οι επιχειρήσεις ν' ανταγωνίζονται σε αξιοκρατική βάση και χωρίς εμπόδια που θέτουν οι επιχειρήσεις για την είσοδο στην αγορά, ώστε να έχουν τη δυνατότητα να παράγουν πλούτο και να δημιουργούν θέσεις εργασίας. Προστατεύει τους καταναλωτές, καθώς και τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται από εμπορικές πρακτικές που διατηρούν τις τιμές αγαθών και υπηρεσιών τεχνητά υψηλές και τους βοηθά να επιλέξουν καινοτόμα αγαθά και υπηρεσίες (ΟλΣΤΕ 911/2021, σκέψεις 7, 10 και 20).

16. Αν η Ε.Α. διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 ή των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ μπορεί να επιβάλει ιδιαίτερα υψηλό πρόστιμο. Η Ε.Α. ερευνά την τέλεση τέτοιων παραβάσεων είτε αυτεπαγγέλτως, είτε κατόπιν καταγγελίας ή κατόπιν αίτησης του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Προβλέπεται δυνατότητα απαλλαγής ή μείωσης των προστίμων εφόσον οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα συμβάλλουν στη διερεύνηση οριζόντιων συμπράξεων. Αν οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις παραδεχθούν τη συμμετοχή τους σε οριζόντια σύμπραξη εντάσσονται σε διαδικασία διευθέτησης της διαφοράς με την Ε.Α. και εκδίδεται απόφαση με την οποία βεβαιώνεται η τέλεση της παράβασης, το γεγονός της διευθέτησης της διαφοράς και επιβάλλονται ανάλογες κυρώσεις.

17. Για ν' ασκήσει η Ε.Α. την ελεγκτική της αρμοδιότητα ζητεί, μέσω της Γ.Δ.Α. πληροφορίες και συνδρομή και από δημόσιες αρχές. Οι τελευταίες υπέχουν υποχρέωση να τις παράσχουν στην Ε.Α. και στους εντεταλμένους υπαλλήλους της με την επιφύλαξη, ειδικών νόμων, που καθιερώνουν υποχρέωση εχεμύθειας. Τέτοιες πληροφορίες συνιστούν και τα αποδεικτικά στοιχεία ποινικής δικογραφίας (πρβλ. Γ. Πλαγάκος. «Η εκ μέρους του ανακριτή χορήγηση αντιγράφων της ποινικής δικογραφίας σε τρίτους...» σε

ΕΛΛΔνη 5/2015, σ. 1593-1597). Στην περίπτωση αυτή, το σχετικό αίτημα υποβάλλεται από την Ε.Α. κατ' άρθρο 38 του ν. 3959/2011, εξετάζεται δε από τη Δικαστική Αρχή υπό τους όρους του άρθρου 147 του Κ.Π.Δ. [Συμβούλιο Εφετών Αθηνών 2121/1993 σε ΕΛΛΔνη 1/1994, σ. 226 – 232)].

18. Από τη συστηματική αξιολόγηση των διατάξεων του ν. 3959/2011 συνάγεται ότι ο Έλληνας Νομοθέτης στοιχείται με τον Ενωσιακό Νομοθέτη και προτάσσει τη διαπίστωση των διοικητικών παραβάσεων και κατ' αποτέλεσμα τη διοικητική κύρωση των παραβατών έναντι του ποινικού κολασμού των τελευταίων. Η θέση αυτή προκύπτει από την επιλογή του Νομοθέτη να εξαλείψει το αξιόποιο των υπόψη πλημμελημάτων εφόσον ο τελέσας τις αντίστοιχες διοικητικές παραβάσεις, είτε συμβάλλει στη διερεύνηση των υποθέσεων εντασσόμενος στο πρόγραμμα επιείκειας του άρθρου 25.8. του ν. 3959/2011 με πλήρη απαλλαγή του προστίμου ή επιβολή μειωμένου προστίμου και ολοσχερή εξόφλησή του, είτε παραδεχθεί την τέλεσή τους εντασσόμενος στη διαδικασία διευθέτησης της διαφοράς κατ' άρθρο 25^α με ολοσχερή εξόφληση του προστίμου του ίδιου νόμου. Πέραν της ως άνω πρόταξης, διαπιστώνεται ότι ο Νομοθέτης του ν. 3959/2011 επιθυμεί η διακρίβωση της διοικητικής παράβασης να προηγηθεί της ποινικής δίωξης του αντίστοιχου πλημμελήματος. Η επιλογή αυτή εκδηλώνεται, το μεν, με την υποχρέωση που θέτει στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών ν' αναβάλλει την πρόοδο της ποινικής δίωξης των υπόψη πλημμελημάτων για όσο χρόνο αυτά, ως διοικητικές παραβάσεις, ερευνώνται από την Ε.Α. (άρθρο 44.5. ν. 3959/2011), το δε, με την υποχρέωση που θέτει στην τελευταία ν' ανακοινώσει στον Εισαγγελέα την απόφαση που εξέδωσε, μάλιστα μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών, από τη δημοσίευσή της (άρθρο 43 ν. 3959/2011).

19. Το Ελληνικό Σύνταγμα διασφαλίζει το απόρρητο των επικοινωνιών, την άρση του οποίου, πάντως, επιτρέπει για σοβαρούς λόγους και σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου. Ο ν. 2225/1994, ως εκτελεστικός νόμος του Συντάγματος, υπό αυστηρές δικονομικές εγγυήσεις, επιτρέπει την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών για τη διακρίβωση, κατά βάση, κακουργημάτων και ορισμένων άλλων αδικημάτων, όπως επίσης, και για τη διακρίβωση κάποιων διοικητικών παραβάσεων από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Περαιτέρω, στην παρ. 10 του άρθρου 5 του νόμου, θεσπίζεται – με ποινή ακυρότητας – απαγόρευση αξιοποίησης του προϊόντος άρσης του απορρήτου σε άλλη δίκη ή/ και διαδικασία, εφόσον ο σκοπός για τον οποίο επιτράπη η άρση του απορρήτου είναι διαφορετικός, ενώ, υπό προϋποθέσεις, για τη διαπίστωση σοβαρού εγκλήματος από αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 4 του ίδιου νόμου, μπορεί να επιτραπεί η αξιοποίηση του σχετικού υλικού. Είναι γεγονός ότι ειδική διάταξη για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών για τη διακρίβωση των παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 ή των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ ή του πλημμελήματος του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 (τυποποιεί σε ποινικά αδικήματα τις διοικητικές παραβάσεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011, καθώς και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ) δεν περιλαμβάνεται στις διατάξεις του ν. 2225/1994. Επισημαίνεται ότι, στα πλαίσια σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του άρθρου 7 ΧΘΔΕΕ, περιλαμβάνονται και οι επικοινωνίες, όπως αντίστοιχα προβλέπεται και στο άρθρο 8 ΕΣΔΑ που – υπό προϋποθέσεις και για εξυπηρέτηση υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος – παρέχει δυνατότητα επέμβασης δημόσιας αρχής στο σχετικό δικαίωμα. Εν όψει, πάντως, του υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος σκοπού που οι σχετικές με την προστασία του θεμιτού ανταγωνισμού, ενωσιακές και ταυτόσημες εθνικές διατάξεις (άρθρα 101 και 102 ΣΛΕΕ και άρθρα 1 και 2 του ν. 3959/2011, σε συνδυασμό με τον Κανονισμό 1/2003 και την Οδηγία 2019/1) υπηρετούν, αλλά και της εκ της ενωσιακής νομοθεσίας επιβαλλόμενης υποχρέωσης των κρατών μελών να ελέγχουν, κατά όμοιο και αποτελεσματικό τρόπο, την εφαρμογή των εθνικών ή/και ενωσιακών περί προστασίας του ανταγωνισμού διατάξεων, συνάγεται ότι, και για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, είναι δυνατή η υπέρ αυτής άρση του απορρήτου των επικοινωνιών, αλλά και η χρήση αποδεικτικού υλικού, ακόμη και σε περίπτωση που η άρση του απορρήτου αφορούσε σε έρευνες άλλης αρχής και προς διακρίβωση άλλων παραβάσεων ή/και αδικημάτων (συναφώς απόφαση ΔΕΚ 27^{ης} Απριλίου 2017, επί υποθέσεως C-469/15 P, FSL Holdings NV κλπ. κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σκέψεις 32 - 38 αναφορικά με την αξιοποίηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοιχείων ποινικής δικογραφίας, μη συλλεγέντων από εθνική αρχή ανταγωνισμού και απόφαση Αρείου Πάγου 1518/2018 ταχθείσα υπέρ του επιτρεπτού αξιοποίησης αποδεικτικών

στοιχείων, κατόπιν άρσης απορρήτου για διερεύνηση άλλου αδικήματος, ενόψει του συγκροτημένου ιστού της σχετικής εγκληματικής συμπεριφοράς και οργάνωσης).

20. Στην κρινόμενη περίπτωση, υπό το δίδόμενο από την ερωτώσα υπηρεσία ιστορικό, σε συμφωνία και με την εθνική νομολογία (ΑΠ 1518/2018), εκτιμάται ότι το ποινικό δικαστήριο που θα εκδικάσει τα πλημμελήματα του άρθρου 44 παράγραφοι 1 εδάφια α' και γ' και 2 του ν. 3959/2011, θα πρέπει να δεχθεί ότι αυτά εκδηλώθηκαν στο πλαίσιο ενός συνεκτικού ιστού εγκληματικών συμπεριφορών και εντός της δράσης της ίδιας εγκληματικής οργάνωσης για τη διακρίβωση των οποίων, νομίμως, έχει αρθεί το απόρρητο των επικοινωνιών. Συνακόλουθα, θ' αξιοποιήσει πλήρως το αποδεικτικό υλικό της ποινικής δικογραφίας που σχηματίστηκε προς διακρίβωση του ιστού των εγκληματικών συμπεριφορών αυτής της εγκληματικής οργάνωσης. Επισημαίνεται ότι το ποινικό δικαστήριο θα επιληφθεί της υπόψη εκδίκασης όταν, ενόψει του άρθρου 44 παράγραφος 5 του ν. 3959/2011, η Επιτροπή Ανταγωνισμού θα έχει εκφέρει κρίση επί των αντίστοιχων διοικητικών παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011. Τονίζεται ότι, κατά το ιστορικό του ερωτήματος, τα πλημμελήματα του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 δεν είναι, απλώς, αδικήματα «συναφή» εκείνων που εκδηλώθηκαν στο πλαίσιο ενός συνεκτικού ιστού εγκληματικών συμπεριφορών της ίδιας εγκληματικής οργάνωσης, ως συμβαίνει με το πλημμέλημα της λαθρεμπορίας του ιστορικού της Α.Π. 1518/2018, αλλ' είναι αδικήματα «σκοπού». Τούτο διότι η δράση της εγκληματικής οργάνωσης του συντρέχοντος ιστορικού απέβλεψε, μέσω της ανάπτυξης ενός συνεκτικού ιστού εγκληματικών συμπεριφορών, στην παρεμπόδιση, στον περιορισμό ή στη νόθευση του ανταγωνισμού στην Ελληνική Επικράτεια και στην Εσωτερική Αγορά στην αγορά παροχής υπηρεσιών ρυμούλκησης πλοίων.

21. Η παραδοχή ότι το ποινικό δικαστήριο των πλημμελημάτων του άρθρου 44 του ν. 3959/2011 δύναται ν' αξιοποιήσει τα αποδεικτικά μέσα της ποινικής δικογραφίας που σχηματίστηκε για τη διακρίβωση του ιστού εγκληματικών συμπεριφορών που ανέπτυξε η εγκληματική οργάνωση, οδηγεί στην περαιτέρω παραδοχή ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού για τη διακρίβωση των

αντίστοιχων, προς τα υπόψη πλημμελήματα, διοικητικών παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011, επίσης, δύναται ν' αξιοποιήσει τα αυτά αποδεικτικά μέσα. Τούτο δε, διότι η δίκη προς κολασμό των υπόψη πλημμελημάτων δεν είναι «άλλη», κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 10 του ν. 2225/1994, προς τη διοικητική διαδικασία διακρίβωσης και κύρωσης των διοικητικών παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011, επειδή οι δύο διαδικασίες στενώς συνέχονται με ουσιαστικό και διαδικαστικό δεσμό. Περαιτέρω δε, διότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού θ' αξιοποιήσει τα αποδεικτικά μέσα της ποινικής δικογραφίας για να διακριβώσει αν, πράγματι, επετεύχθη η σκοπούμενη από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις παρεμπόδιση ή περιορισμός ή νόθευση του ανταγωνισμού οι οποίες, προς τούτο, φέρεται ότι, αποφάσισαν να δράσουν ως εγκληματική οργάνωση και ν' αναπτύξουν ένα συνεκτικό ιστό ποινικά κολάσιμων συμπεριφορών για τη διακρίβωση των οποίων κρίθηκε αναγκαία, από το συμβούλιο πλημμελειοδικών, η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών επειδή, άλλως, η διερεύνησή τους θα ήταν αδύνατη ή ουσιωδώς δυσχερής. Επισημαίνεται ότι την ίδια δυνατότητα θα είχε η Επιτροπή Ανταγωνισμού κι αν η ποινική δίωξη δεν διαλάμβανε το πλημμέλημα του άρθρου 44 του ν. 3959/2011. Τούτο διότι και στην περίπτωση αυτή η δίκη προς κολασμό των λοιπών εγκληματικών συμπεριφορών της εγκληματικής οργάνωσης δεν είναι «άλλη», κατά την έννοια του άρθρου 5 παράγραφος 10 του ν. 2225/1994, προς τη διαδικασία διακρίβωσης και κύρωσης των διοικητικών παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011, επειδή οι δύο διαδικασίες στενώς συνέχονται ουσιαστικώς διότι οι εκδηλωθείσες εγκληματικές συμπεριφορές απέβλεψαν στην παρεμπόδιση ή στον περιορισμό ή στη νόθευση του ανταγωνισμού και διότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού θ' αξιοποιήσει τα αποδεικτικά μέσα της ποινικής δικογραφίας για να διακριβώσει αν, πράγματι, επετεύχθη η σκοπούμενη από τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις παρεμπόδιση ή περιορισμός ή νόθευση του ανταγωνισμού οι οποίες, προς τούτο, φέρεται ότι, αποφάσισαν να δράσουν ως εγκληματική οργάνωση και ν' αναπτύξουν έναν συνεκτικό ιστό ποινικά κολάσιμων συμπεριφορών για τη διακρίβωση των οποίων κρίθηκε, από δικαστικό σχηματισμό, αναγκαία η άρση του απορρήτου των επικοινωνιών των εμπλεκόμενων φυσικών προσώπων.

22. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων προβλέπεται, τόσο στο Σύνταγμα (άρθρα 9Α),όσο και στο άρθρο 8 του ΧΘΔΕΕ, υπό τις προϋποθέσεις δε του νόμου, είναι επιτρεπτή η επεξεργασία τους και για θεμιτούς λόγους. Η προστασία του απορρήτου της επικοινωνίας τελειώνει από τη στιγμή που ο παραλήπτης λάβει γνώση του περιεχομένου του μηνύματος. Από το χρονικό σημείο λήξης της επικοινωνίας και έπειτα κάθε στοιχείο (μήνυμα και εξωτερικά στοιχεία) εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο της συνταγματικής προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων (άρθρα 9 και 9^Α του Συντάγματος) και όχι στη συνταγματική προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών (Ολ. Α.Π. 1/2007). Έτσι τα ηλεκτρονικά μηνύματα προστατεύονται κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 19 Συντάγματος μόνο κατά το στάδιο της επικοινωνίας. Μετά την ολοκλήρωσή της, ηλεκτρονικά μηνύματα που διατηρεί ο αποστολέας ή ο παραλήπτης τους σε τυπωμένη μορφή ή στον υπολογιστή του δεν εμπίπτουν στο προστατευτικό πεδίο του άρθρου 19 παρ. 1 του Συντάγματος, αλλά σε εκείνο των διατάξεων 9 και 9^Α του Συντάγματος. Ο ν. 4624/2019 που αφορά και σε μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού 2016 /679 (Γ.Κ.Π.Δ.) και στην ενσωμάτωση της Οδηγίας 2016/680 έχει εφαρμογή και σε δημόσιους φορείς. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως «δημόσιος φορέας», κατά την έννοια του άρθρου 4 του ν. 4624/2019, στο πλαίσιο αποτελεσματικής εφαρμογής της νομοθεσίας και των προστίμων των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ αλλά και των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011, επιτρέπεται να επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση της αποστολής της η οποία εκτελείται προς το Εθνικό και Ευρωπαϊκό συμφέρον, κατά το άρθρο 5 του ν. 4624/2019 (πρβλ. ΣτΕ 194/2021). Περαιτέρω, η Ε.Α. δύναται να επεξεργαστεί και ειδικών κατηγοριών δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ), εφόσον αυτή είναι απολύτως απαραίτητη για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας και των προστίμων των άρθρων 101 και 102 της ΣΛΕΕ αλλά και των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011. Συνεπώς η Ε.Α. μπορεί να επεξεργαστεί στοιχεία επικοινωνίας τα οποία προέρχονται από πειστήρια ποινικής δικογραφίας εφόσον, κατά τη διεξαγωγή της, δεν τρώθηκε το απόρρητο αυτής.

Απάντηση

23. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ότι:

Οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής Ανταγωνισμού, υπό το συντρέχον ιστορικό του ερωτήματος και για τη συναγωγή συμπερασμάτων τους σχετικά με την παραβίαση ή μη των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 ή/και των άρθρων 101 και 102 ΣΛΕΕ, δύνανται να αξιοποιήσουν και να επεξεργασθούν κάθε είδους στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων και στοιχείων της σχετικής ποινικής δικογραφίας ή/και προϊόντων άρσης απορρήτου επικοινωνιών, ανεξάρτητα από το εάν τα σχετικά στοιχεία περιήλθαν στη γνώση ή/και στην κατοχή τους, είτε κατόπιν δικών τους ελέγχων, είτε κατόπιν ενημέρωσης ή/και αποστολής από αρμόδιες δημόσιες αρχές (προανακριτικές, εισαγγελικές κ.ο.κ.), είτε κατόπιν καταγγελίας ιδιώτη.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 25-11-2021

Η Πρόεδρος

Ο Εισηγητής

Στυλιανή Χαριτάκη

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Αντώνιος Τατσόπουλος

Νομικός Σύμβουλος του Κράτους